

Minningarorð um pápa mín Rasmus Rasmussen

Við sínum eyðkenda havnarmáli og vittigheitum var hann í stóran mun ímyndin av tí “perfekta” Havnar-manninum. Hann kallaði seg aldrin listamann og hataði alt snobbarí. Hann plagdi at siga, at tann dagin, at Kondittarið og kioskin hjá Astu á Vaglinum eru vekk, er onki eftir av Havnini -uttan hann og Bigge, sjálvandi. Eg tosi um pápa mín, Rasmus Rasmussen, eisini nevndur Rasmus Klipp, sum andaðist náttina til 1. februar 2020, 75 ára gamal.

At vera veruliga ríkur

Babba var framum alt eitt sosialt, kærleiksfullt og kreativt menniskja. Flestu fólk elskaðu babba og flentu við tárur, tá ið hann fortaldi søgur, og ofta varð smurt eitt sindur tjúkt uppá. Men so leingi søgan var stuttlig - og ikki á nakran hátt særandi - mundi tað ikki bilað nakað.

Eg síggi hann fyri mær í puntutari skjúrtu og vesti við nógvum lummum uttanfyri stovuvindeygad á Mammulág 1, har hann plagdi at sita við einari Prince í hondini og einum koppi av “ganska almindeligum kaffe” - sum hann plagdi at siga í hesum cafe latté tíðum. Hann eygleiddi javnan havan við tulipanum, páskaliljum, hvítusunnuliljum, hjálpirótum og øðrum plantugróðri.

Babba elskaði lívið og tað estetiska. Hann sá vakurleika í nærum øllum. Hann kallaði seg ríkasta mann í heiminum. Litli Rasmus, sonur systir mína, Maibritt, spurdi:

“Abbi, passer det, at du er verdens rigeste mand”

“Ja”, svaraði abbin og setti lítla drongin á lærið:

“Jeg har tre dejlige børn, og nogle fantastiske børnebørn. Og så har jeg en smuk og dejlig kvinde i mit liv, Maria. Så har jeg nogle rigtig gode venner – og en pragtfuld have med masser af liv og farver. Dét er rigdom!”.

Leygarmorgnar á Konditarinum

Sum smádrongur elskaði eg leygarmorgnar. Eg plagdi at liggja og biða í songini, til eg hoyrði babba fara upp og gera seg kláran til morgunkaffi niðri á Konditarinum. Eg hoppaði upp úr songini, so eg náddi

at sleppa við honum, meðan mamman framhaldandi svav.

Á Kondittarinum plagdi hann altíð at keypa sær morgundrekka. Tað var ein koppur av kaffi við tveimum sukurmolum og eitt franskbreyðstykki við osti. Har sótu so allir “kanútarnir” – Ingi Mohr, sáli, Birgar Johannesen, Hjørleif Kúrberg, sáli, Hanneboy, Bjarni Clementsen og aðrir Havnarmenn við stóra H. Teir fortaldu røvarasøgur og reypaðu:

“Hey tú, Hjørleif. Pínadoyð, myndir av gomlum havnarmonnum á hundraðkrónuseðlunum. Sporlið!”, og so flentu teir í kiki.

“Ingi, veitst tú, hvussu kopartráðurin bleiv uppfunnin? Tveir Lava-menn hálaðust um eitt 25 oyra”, og so lá alt í skellilátri.

Mitt í rokanum sat eg við mínum krúlluta, reyðbrúna hári og drakk mitt trikantaða appilsin-sunkist. Menninir virkaðu mær rættiliga gamlir tá, men teir hava nokk ikki verið so øgiliga nógv eldri enn nøkur fjóruti. Sjálvur eri eg 37 ár í dag. Teir flentu og argaðu hvønn annan. Kenningar, sum

komu á gátt, fingur ofta eitt prik á vegnum yvir til diskin, har elegantu kvinnurnar í hvítari skjúrtu og svørtum kjóla tóku ímóti ordrum. Tað var ein fantastiskur stemningur at koma inn á Kondittarið. Ein serligur Havnar-stemningur. Tað var veruliga hjartað í Havnini. Ein perla, sum skuldi verðið friðað. Seinnapartar eftir innkeyp fóru vit ofta oman aftur á Kondittarið. Tá plagdi ein dampkókað pylsa og ein Hawaii Dream frá Restorff's at standa á skránni.

Jólakalendarin í Barnaløtuni

Ikki sørt var mann stoltur, tá ið “kongurin” í egen høgje, Zacharias Hammer, sáli, og Barnaløtan komu á gátt í arbeiðsrúminum hjá babba niðri í kjallaranum. Vit kallaðu tað Klippirúmið, har babba plagdi at sita og klippa sínar eyðkendu pappirsklipp. Babba var biðin um at gera nýggja jólakalendaran til Barnaløtuna í sjónvarpinum. Í tí sambandinum skuldi Barnaløtan takast upp í húsunum hjá okkum. Pávastoltur slapp eg at standa við síðurnar av

babba í skarpa ljósinum frá upptøkutólinum, meðan eg eygleiddi stóru og sterku hendurnar halda í einum lutfalsliga lítlum saksi, sum klipti smáar jólanissur, glerpípur og smá sprossa-vindeygu. Nissurnar spældu upp á trompet í einari kavaklæddari nissubygd við nógvum nissubørnum og pakkum. Gamli Bókhandil í Havn var sjálvandi eisini flættaður inn í myndina. Hvat hevði hann ikki eitt fantastiska, lætt og litríkt hugflog og so mótsetningurin í, at hesin so livligi og stundum rastleysi maðurin kundi sita so friðarliga og konsentrera seg um hvønn tann einasta lítla smálut í einum klippi, var hugtakandi. Fyri ein ein smádrong var tað stórt, at tað var júst pápi mín, sum hevði gjørt jólakalendaran, sum var at síggja á skíggjanum hvørt kvöld í jólamánaðinum.

Ein góður vegleiðari frá lívsins skúla

Eftir hjúnaskilnaðin hjá foreldrum mínum í 1993 flutti eg niðan til pápa mín at búgva á sumri 1998. Vit gjørdist sera tættir. Hóast mann nokk altíð hevur sínar kampar við foreldrinum sum tannáringur, var babba altíð har fyri meg. Vit kundu tosa saman um næstan alt.

Tá ið tað kom til forelskils, plagdi hann at siga: “Torkil, um tú skalt hava fatur í einum konufólki, er tað líkasam at fiska síl. Tú kanst ikki rykkja línuna, tí so slitnar hon. Tú mást spakuliga lora og draga inn, til tú so til síðst hevur fingið sílið upp úr vatninum”, og tað er nakað um tað. Soleiðis fekk eg Herborg upp á krókin, og í dag eiga vit trý praktfull børn saman, sum babba, saman við øllum hinum abbaðbørnunum, elskaði yvir alt.

Larmur, sum er “settur í system”

Aftan á at skúlatíð í Hoydølum, sótu vit ofta fleiri hálvvaksnir mans heima hjá okkum og drukku kaffi. Vindeygu og hurðar stóðu á víðan vegg. Komin troysttur heim frá arbeiði, eftir at hava runnið millum øll sambýlini og bústovnarnar undir Almannaverkinum, sum tað eitur í dag, sótu stundum eini 5-8 dreingir í stovuni og royktu og drukku kaffi. Tey flestu høvdu nokk pent biðið okkum um at skrubba av, men ikki babba. Lættur av sinni sum

hann var, setti hann seg sum oftast bara niður millum okkum og kom upp í prátið. Musikkinn í anleggnum var hann ofta so púrasta samdur í. Vanliga var tað jazzur og onkuntið klassiskt. Um tað var okkurt heavy ella poppur, plagdi hann at siga. “Dreingir, hatta hevur onki við musikk at gera. Hatta er larmur, sum er settur í system”, og so flentu vit.

Ólavsøkan – hæddarpunktið í árinum

Tá ið eg sum 21 ára gamal flutti til Danmarkar í lestrarørindum, hevði babba ongi børn eftir í Føroyum. Honum longdist eftir okkum, hóast hann visti, at vit øll høvdu tað gott. Til alla lukku hevði hann Mariu og dótur hennara, Beinta og Linda. Tey høvdu tjúgu góð ár saman, og tað eru vit børn so sera takksom fyri.

At koma heim til Føroya um summarið var altíð líka stuttligt. Babba var so stoltur og glaður, og einki var óført. Mann hevði ikki eingongd sagt setningin lidnan, so slepti hann øllum og var tøkur.

Ólavsøkuaftan var hæddarpunktið í árinum. Hann plagdi altíð at hava opið hús við stórum sjálvtøkuborði, og øll vóru hjartaliga vælkommin. Sjálvur rørdi hann ikki tað váta slagið, men kortini dugdi hann so ólukkisálga væl at vera sosialur. Har bleiv sungið, spælt gittar og trompet, og enntá kom útvarpið okkurt árið niðan á gátt at greiða beinleiðis frá stemninginum uppi hjá Rasmusi. Jú sanniliga var hann kongurin í Havnini, og tað skuldi markerast við manér á Ólavsøku.

Fangaður av aldurdominum

Babba plagdi at siga, at mann fekk so nógv dómur gjøgnum lívið: Barndómin, ungdomin, manndómin og so aldurdomin. Sjálvur helt hann skiftið frá barndómi til ungdom og síðani til manndóm koma so líðandi, meðan tað var ein skarpur kantur frá manndómi til aldurdom. 67-70 ár og bumm (!), so ert tú av arbeiðsmarknaðinum og verður róptur pensjónist. Arbeiðslívið steðgar frá degi til annan, og tú hevur bráðliga alla tíðina í verðini.

Eftir nógv ár sum húsavørður innan almannaverkið, gavst